

BESZÁMOLÓ SZAKBIZOTTSÁGI RENDEZVÉNYRŐL

"Pódiumbeszélgetések a Minőségről" sorozat

- Időpont:** 2025. január 23. csütörtök, 14:00 – 15:30
- Helyszín:** Online, ZOOM rendszeren keresztül
- Szervezők:** EQQ MNB Minőségrendszerek, Közigazgatási és Fogyasztóvédelmi, illetve Oktatási és Terminológiai Szakbizottságok
- Téma:** **A jogi technológiákból fakadó kihívások, valamint azok veszélyei és hatása az életminőségre**
- Előadó:** **Dr. PhD. Zódi Zsolt**, kutatóprofesszor, NKE Információs Társadalom Kutatóintézet
- Moderátor:** Dr. Dudás Ferenc, szakbizottsági elnök

A moderátor szeretettel üdvözölte az előadót és a megjelenteket, kiemelve *Dr. Zódi Zsolt* szerteágazó tudományos tevékenységét és készségét az előadások megtartására.

Az előadó elmondotta, hogy a jogi technológiák nincsenek a technológia élvonalában. Mivel a jogi szolgáltatások aránya mindössze 1%-ot tesz ki a világ össz-GDP-jében egy kicsi iparágról beszélhetünk, és a nagy innovációk nem innen indulnak ki. Az USA-ban, a világ vezető jogi szolgáltatási piacán a nagy ügyvédi irodák járnak a jogi innováció élén. Az is jellemző, hogy a jogi technológiák alatt sokszor az általános technológiákat értik, azokat a főleg irodai alkalmazásokat (pl. szövegszerkesztő, e-mail), amelyeket a jogi világban is használnak. Ezzel szemben a specifikus jogi technológiákat kifejezetten a jogi tevékenységek támogatására jöttek létre, mint például a jogi adatbázis kezelő és jogi elemző szoftverek. Az internetes kommunikáció korszaka az internet megjelenésével vette kezdetét, a jellegzetes alkalmazások közé tartoznak az extranetek (távoli iratbetekintési lehetőség), valamint az elektronikus kapcsolattartásra szolgáló, illetve az ügyfél tájékoztató rendszerek. A jogi technológiák negyedik nagy korszakának alapját a mesterséges intelligencia (MI) képezi, mint például a jogi chatbotok. Az egyes korszakok megoldásai azonban nem halnak ki, hanem egymásra rakódnak. A jog területén is megfigyelhető az egyenlőtlen fejlődés, amikor bizonyos

eljárások előre szaladnak az automatizálásban, míg mások lemaradnak. A magyar jogászai szakmai csoportokra jellemző a rengeteg szolópraxis és a kicsi üzemméret, emiatt nagyon alacsony a digitalizációs és az automatizációs szint („déli” típusú ügyvédi piac). Az állam által bevezetett technológiai újítások kényszerítik ki a jogászok részéről az innovációt. A MI használata azokon a területeken terjed, ahol az automatizálás nem lehetséges, vagy túl drága. A gépi tanulás nem egyenlő az automatizálással. A hagyományos jogi mesterséges intelligenciát (2022-ig) a jogi szakma nagyon szűk része használta csak. Ekkor jelent meg a chat GPT, ami nem csupán a jogszabályokat ismeri, hanem tanácsot is tud adni. Teljesen ingyenes, folyamatosan rendelkezésre áll, és laikus kérdésekre is értelmes választ ad. A jogi tudás megszerzése azonban nem pótolható, mert minden adatot és szöveget ellenőrizni kell. Nagy kihívást jelent, hogy az emberek másképp döntenek, mint a gépek. A gépi tanítás ügyek segítségével történik, amikor is a rendszer beállítja magát a felismert mintázatokkal. Később a rendszer a mintázatok alapján hoz döntést a felkínált esetekben. Ezek a rendszerek általában neurális hálókon alapulnak, amelyeket az adatokban található mintázatok „tanítanak”. A gép nem tud a hagyományos értelemben számot adni a döntéséről. A gép nem képes társadalmi célok és értékek mentén előre tekinteni. A gépnek nincsen tekintélye, elfogadottsága – ha van – nem ezen alapszik. Jelenleg a nagy nyelvi modellek (LLM-ek) nem képesek komplikált jogi helyzeteket és döntéseket kezelni, mivel nincs hozzáférésük a valósághoz – csak szövegekből állítanak elő újabb szövegeket. A kérdés tehát úgy hangzik: akarjuk-e, hogy az életünk fontos kérdéseiben az LLM-ek döntsenek? Az előadó továbbá azt prognosztizálta, hogy a kiszámíthatóan működő szabály alapú automatáknak továbbra is nagy szerepük lesz a jog területén.

A hozzászólásokra adott válaszában az előadó elmondotta, hogy jelenleg kísérletek folynak az érzékeny üzleti adatok kezelésére és a dokumentumok kitöltését segítő gépi támogatásra vonatkozóan. Folyik a régi technológiák felokosítása, és az ügyvédek között egyre terjed a szoftver használat, bár a chatbotok még nem képesek teljes támogatást adni. A bírósági ügyek száma folyamatosan csökken, de a jogászok száma gyorsan nő, ami egyrészt az ún. compliance típusú jog felértékelődése miatt van, másrészt bizonyos feszültségekhez vezet.

Budapest, 2025. január 24.

Összeállította: *Várkonyi Gábor*